

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.006.01.2023

**Pan
Mariusz Rusinek**

**Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego
nr 3 we Wrocławiu**

Szkoła Podstawowa nr 10
im. Bolesława Krzywoustego
ul. Inflancka 13
51-354 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/021 – „Kształcenie dzieci cudzoziemców w polskich szkołach”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 10 im. Bolesława Krzywoustego ¹ , ul. Inflancka 13, 51-354 Wrocław.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mariusz Rusinek, Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 we Wrocławiu ² , od 1 września 2008 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Przyjmowanie dzieci cudzoziemców do szkoły.2. Warunki realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w stosunku do dzieci cudzoziemców.3. Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły nad zajęciami dla dzieci cudzoziemców.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2023 (do czasu zakończenia kontroli ³) oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Karol Wilk, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/37/2023 z 28 lutego 2023 r.

(akta kontroli: tom I, str. 1, 44-45, 451)

¹ Szkoła wchodzi w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 we Wrocławiu. Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor.

³ Tj. do 30 maja 2023 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Szkoła w prawidłowy sposób zorganizowała proces przyjęcia dzieci cudzoziemców, wprowadzając wewnętrzne procedury przyjmowania i kształcenia takich uczniów. W Szkole stworzono też odpowiednie warunki do realizacji zadań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych wobec dzieci cudzoziemców. Szkoła zapewniła uczniom cudzoziemcom możliwość korzystania z nauki i opieki na warunkach dotyczących obywateli polskich. Uczniowie cudzoziemcy byli przyjmowani do Szkoły i kwalifikowani na dany etap edukacji na podstawie dokumentów, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw⁶. Kwalifikacji uczniów do oddziału przygotowawczego dokonywała Komisja Rekrutacyjna powołana przez Dyrektora.

W Szkole prawidłowo funkcjonowały oddziały przygotowawcze. Programy nauczania dostosowano do potrzeb i możliwości uczniów cudzoziemców, którzy byli właściwie klasyfikowani. Rozpoznawano potrzeby psychologiczne i dydaktyczne tych uczniów oraz zapewniano im odpowiednią pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Nauczyciele pracujący z uczniami cudzoziemcami otrzymywali pomoc ze strony osób zatrudnionych w charakterze asystentów wielokulturowych, wsparcie w doskonaleniu zawodowym oraz możliwość korzystania z odpowiednich pomocy naukowych i dydaktycznych w procesie kształcenia uczniów cudzoziemców.

Dyrektor Szkoły w planach nadzoru pedagogicznego oraz w szkolnym programie profilaktyczno-wychowawczym uwzględnił sytuację związaną z napływem uczniów z Ukrainy z powodu wybuchu konfliktu zbrojnego oraz, co do zasady, realizował zaplanowane obserwacje zajęć (z udziałem m.in. uczniów cudzoziemców).

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości polegały na: **[1]** niezgodności liczby uczniów wskazanych w aneksie nr 1 do arkusza organizacji szkoły na rok szkolny 2020/2021 z danymi wprowadzonymi przez Szkołę do Systemu Informacji Oświatowej⁷; **[2]** braku dokumentowania wyników diagnozy w zakresie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie w Szkole uczniów cudzoziemców.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Przyjmowanie dzieci cudzoziemców do szkoły

1.1. W kontrolowanym okresie łączna liczba uczniów w Szkole, w kolejnych latach szkolnych według stanu na 30 września, wynosiła: 970 (2020/2021), 971 (2021/2022) i 919 (2022/2023). W roku szkolnym 2022/2023 liczba uczniów zmniejszyła się o 51 (5,26%) w stosunku do roku szkolnego 2020/2021.

Liczba uczniów cudzoziemców (w tym obywateli Ukrainy) uczęszczających do Szkoły według stanu na 30 września wyniosła 45 (36) w roku szkolnym 2020/2021, 57 (43)

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1283, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

⁷ Dalej: SIO.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

w roku szkolnym 2021/2022 oraz 148 (126) w roku szkolnym 2022/2023. Ich liczba w roku szkolnym 2022/2023 w stosunku do roku szkolnego 2020/2021 wzrosła o 103 (w tym o 90 obywateli Ukrainy), tj. o 328,88% (350%).

Uczniowie cudzoziemscy (w tym obywatele Ukrainy) stanowili odpowiednio 4,64% (3,71%), 5,87% (4,43%) oraz 16,1% (13,71%) wszystkich uczniów Szkoły w kolejnych latach szkolnych.

Dyrektor wskazał, że przyrost liczby uczniów cudzoziemskich nie wpłynął na przebieg procesu kształcenia i wychowania uczniów lub wpłynął w nieznacznym stopniu w wybranych obszarach. Zastosowane rozwiązania, tj. m.in.: wywiad z uczniami, określenie ich potencjału edukacyjnego i potrzeb, organizacja oddziałów przygotowawczych, dodatkowych zajęć języka polskiego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej, miały umożliwić uczniom cudzoziemcom opanowanie znajomości języka polskiego w wystarczającym stopniu do kontynuowania nauki. Zdaniem Dyrektora analiza wyników dydaktyczno-wychowawczych po pierwszym okresie nauki w roku szkolnym 2022/2023 pozwala na wyciągnięcie wniosków, że nie odbiegały one w znaczącym stopniu od wyników w latach poprzednich. Zwiększenie liczby uczniów w Szkole nie spowodowało konieczności wprowadzenia nauki „na zmiany”, ponieważ zmienowość w klasach 1–3 występowała już w okresie wcześniejszym, natomiast w klasach 4–8 nie występowała w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli: tom I, str. 12, 40, 401-410)

1.2. W roku szkolnym 2020/2021⁹ w Szkole w ramach 26 oddziałów ogólnodostępnych kształciło się 45 uczniów cudzoziemców (w tym 36 z Ukrainy). W roku szkolnym 2021/2022¹⁰ liczba uczniów cudzoziemców, uczęszczających do 25 oddziałów ogólnodostępnych, wzrosła do 57 (43 z Ukrainy)¹¹. W drugim semestrze w związku z wybuchem konfliktu zbrojnego w Ukrainie do Szkoły przyjęto łącznie 92 uczniów z Ukrainy. W trakcie trwania roku szkolnego 27 z nich odeszło z powodu zmiany miejsca zamieszkania lub wyjazdu poza Polskę. W roku szkolnym 2022/2023¹² liczba uczniów cudzoziemców uległa zwiększeniu do 148 (126 z Ukrainy). W 34 oddziałach ogólnodostępnych uczyło się 130 dzieci cudzoziemców (111 z Ukrainy), a w jednym oddziale przygotowawczym¹³ 18 obcokrajowców (15 z Ukrainy).

Arkusze organizacji szkoły obowiązujące w latach szkolnych objętych kontrolą były terminowo¹⁴ przedkładane organowi prowadzącemu, tj. Gminie Wrocław i zatwierdzane przez ten organ po uzyskaniu opinii Dolnośląskiego Kuratora Oświaty.

Zgodnie z aneksami nr 1 do kolejnych arkuszy organizacji szkoły w roku szkolnym 2020/2021¹⁵ w Szkole funkcjonować miały 43 oddziały z 1 033 uczniami (1 435,28 godzin), w roku szkolnym 2021/2022¹⁶ 42 oddziały z 1 002 uczniami (1 361,09 godzin), a w roku szkolnym 2022/2023¹⁷ 39 oddziałów z 951 uczniami (1 203,97 godzin). Liczba uczniów ujęta w aneksie nr 1 z 29 września 2020 r. do arkusza organizacji szkoły na rok szkolny 2020/2021 nie była zgodna z danymi

⁹ Według stanu na 30 września.

¹⁰ Według stanu na 30 września.

¹¹ Jak wyjaśnił Dyrektor od 4 kwietnia 2022 r. utworzono dwa oddziały przygotowawcze – dla uczniów klas 1–3 i 7–8.

¹² Według stanu na 30 września.

¹³ Dla uczniów klas 7–8.

¹⁴ Tj.: 20 kwietnia 2020 r., 16 kwietnia 2021 r. oraz 21 kwietnia 2022 r.

¹⁵ Aneks z 29 września 2020 r.

¹⁶ Aneks z 3 września 2021 r.

¹⁷ Aneks z 20 września 2022 r.

wprowadzonymi 30 września 2020 r. przez Szkołę do SIO, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 7-8, 36, 40, 85-114, 401-410; tom II, str. 210-315)

1.3. Szkoła opracowała rozwiązania wewnętrzne¹⁸ usprawniające przyjmowanie uczniów z zagranicy¹⁹ i organizację ich kształcenia. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora w Szkole funkcjonowały m.in. następujące zasady włączania uczniów cudzoziemców do funkcjonowania w społeczności szkolnej: [1] organizacja spotkań z pedagogiem i psychologiem szkolnym²⁰, prowadzenie rozmów z uczniami cudzoziemskimi i ich rodzicami w celu zdiagnozowania znajomości języka polskiego, potrzeb ucznia/rodziny (materialnych i związanych z edukacją), [2] przekazywanie „pakietu powitalnego”²¹ oraz zapoznanie z polskim systemem edukacji i budynkiem Szkoły, ważnymi miejscami dla ucznia, [3] w miarę możliwości przydzielanie do oddziałów, w których byli już uczniowie z danego kraju, [4] ułatwienia językowe m.in. oznakowanie szkolne w języku ukraińskim, tłumaczenia dokumentów szkolnych oraz informacji/korespondencji przesyłanej przez dziennik (głównie w języku ukraińskim i rosyjskim).

Kształcenie uczniów cudzoziemców w Szkole uwzględniało koncepcję organu prowadzącego. Od roku szkolnego 2022/2023 dla uczniów, którzy nie znali języka polskiego lub poziom posługiwania się nim był niedostateczny, w Szkole zorganizowano oddziały przygotowawcze w oparciu o innowację organizacyjno-metodyczną²² w zakresie stworzenia oddziału szkolnego z nauczaniem języka polskiego jako obcego, języka polskiego jako edukacyjnego oraz kultury polskiej na poziomie klas I-III, VII-VIII szkoły podstawowej²³.

(akta kontroli: tom I, str. 6-7, 66-84)

1.4. Przyjmowanie do Szkoły uczniów cudzoziemców w roku szkolnym 2022/2023 (zbadane na podstawie losowo wybranej dokumentacji 15 uczniów) odbywało się zgodnie z §§ 3-6, 11-12, 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi, tj. na podstawie wniosku rodzica w sprawie przyjęcia ucznia do szkoły (w 15 badanych przypadkach, tj. 100%) oraz wymaganych dokumentów²⁴ (w 10 przypadkach tj. 66,7%). W odniesieniu do dziewięciu uczniów było to świadectwo/zaświadczenie potwierdzające uczęszczanie ucznia do szkoły za granicą i wskazujące klasę, którą ukończył, natomiast w jednym przypadku przedstawiono informację o klasyfikacji ze szkoły w Warszawie.

W sytuacji braku możliwości przedłożenia ww. dokumentów przeprowadzono udokumentowaną rozmowę kwalifikacyjną (jeden uczeń, tj. 6,7%). Jak wyjaśnił Dyrektor, rodzice ucznia o nr 6502²⁵ podczas składania zgłoszenia do Szkoły nie dostarczyli dokumentów potwierdzających dane osobowe oraz przebieg wcześniejszej edukacji ucznia za względu na trwające działania wojenne. Ponadto

¹⁸ Tj. schemat przyjmowania uczniów z zagranicy do szkół podstawowych.

¹⁹ W związku ze zgłoszeniem się dziecka z zagranicy do szkoły obwodowej.

²⁰ Po pierwszej „fali” uchodźców ukraińskich w Polsce i przyjęciu dużej liczby uczniów zorganizowano kilkudniowe spotkania integracyjno-informacyjne przed przyjęciem do docelowych oddziałów.

²¹ Zawierającego: zestaw podręczników, pomocy i przyborów szkolnych (w przypadku uchodźców), elektronicznych zestawów materiałów edukacyjnych i informacyjnych.

²² Pn. „Witaj w Polsce! Witaj we Wrocławiu! Opis zasad funkcjonowania oddziału przygotowawczego w Szkole Podstawowej nr 10 we Wrocławiu na podstawie innowacji pedagogicznej”.

²³ Zasady funkcjonowania oddziału przygotowawczego uregulowano w Statucie Szkoły Podstawowej nr 10 (obowiązującym od 1 września 2022 r.) m.in. w rozdziale 5 „Oddziały przygotowawcze”. Poprzedni Statut (obowiązujący od 1 września 2019 r.) nie przewidywał organizacji takich oddziałów.

²⁴ Wskazanych w § 2 pkt 3 lit. a i b powyższego rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

²⁵ Numer z księgi uczniów.

czterech uczniów cudzoziemców (26,7%) przyjęto do klasy pierwszej na podstawie samego wniosku rodzica.

Postępowanie rekrutacyjne do oddziałów prowadziła Komisja Rekrutacyjna²⁶ powołana zarządzeniem Dyrektora Nr 8/2022 z dnia 23 marca 2022 r., składająca się z dwóch nauczycieli oraz psychologa²⁷. Podstawą przyjęcia do oddziału mogły być również decyzje Rady Pedagogicznej²⁸ (na wniosek wychowawcy po zasięgnięciu opinii pedagoga).

(akta kontroli: tom I, str. 26-27, 64-65, 227-257)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Liczba uczniów ujęta w aneksie nr 1 do arkusza organizacji szkoły na rok szkolny 2020/2021 z 29 września 2020 r. nie była zgodna z danymi wprowadzonymi przez Szkołę do SIO według stanu na 30 września 2020 r. W przedmiotowym aneksie wskazano 1 033 uczniów, podczas gdy w SIO ujęto 970 uczniów. Różnica w liczbie uczniów pomiędzy 29 a 30 września 2020 r. wyniosła 63.

Jak wyjaśnił Dyrektor, różnica w liczbie uczniów wskazana w aneksach nr 1 do arkusza organizacji szkoły w stosunku do stanu na 30 września 2022 r. odzwierciedlonego w SIO wynikała z konieczności sporządzania planu finansowego w pierwszych dniach września, a w konsekwencji przygotowywania aneksów (stanowiących podstawę planów finansowych) już w sierpniu²⁹. Szkoła w aneksach wskazywała planowaną liczbę uczniów, która do 30 września ulegała zmianie, m.in. ze względu na rekrutację do klas pierwszych i pojawianie się informacji o uczniach przychodzących i odchodzących. Dyrektor wskazał, że w roku szkolnym 2020/2021 aneks nr 1 został wygenerowany do druku 29 września 2020 r., jednak „musiał zostać zamknięty dużo wcześniej”, aby organ prowadzący miał możliwość jego sprawdzenia³⁰. Aktualizacja liczby uczniów nastąpiła w aneksie nr 2 z listopada 2020 r.³¹ Zdaniem Dyrektora zmiany informacji dotyczące liczby uczniów znajdujące się w aneksach nie były istotne dla organu prowadzącego z powodu całorocznej rotacji uczniów i bieżącej aktualizacji SIO. Organ prowadzący miał dostęp do SIO i mógł korzystać ze znajdujących się w nim raportów dotyczących m.in. aktualnej liczby uczniów w Szkole³².

(akta kontroli: tom I, str. 36, 40, 85-114, 401-410, 452)

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła w prawidłowy sposób zorganizowała proces przyjęcia dzieci cudzoziemców wprowadzając do stosowania rozwiązania wewnętrzne usprawniające przyjmowanie uczniów z zagranicy i organizację ich kształcenia. Uczniowie cudzoziemcy w roku szkolnym 2022/2023 byli przyjmowani do Szkoły i kwalifikowani na dany etap edukacji na podstawie dokumentów wymaganych przez przepisy rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi. Kwalifikacji uczniów do oddziału przygotowawczego dokonywała Komisja Rekrutacyjna powołana przez Dyrektora. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na niezgodności liczby uczniów wskazanych w aneksie nr 1 do arkusza organizacji szkoły na rok szkolny 2020/2021 z danymi wprowadzonymi przez Szkołę do SIO.

²⁶ Jedna z dwóch powołanych Komisji Rekrutacyjnych.

²⁷ Tj. zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

²⁸ W przypadku przeniesienia ucznia uczęszczającego już do Szkoły.

²⁹ Prace nad aneksami zaczynają się i kończą przed 30 września.

³⁰ Dopiero po akceptacji organu prowadzącego Szkoła miała możliwość druku aneksu nr 1.

³¹ Odzwierciedlającej zmiany w organizacji Szkoły na 31 października 2020 r.

³² Dyrektor wyjaśnił, że zgodnie z informacjami otrzymanymi od przedstawiciela organu prowadzącego, to dane zawarte w SIO były brane pod uwagę w przypadku działań, dla których istotna była liczba uczniów Szkoły.

2. Warunki realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w stosunku do dzieci cudzoziemców

Opis stanu faktycznego

2.1. Wydatki wykonane Szkoły związane z kształceniem uczniów cudzoziemców³³ w latach 2020-2023³⁴ wyniosły 13,7 tys. zł w 2020 r., 25,8 tys. zł w 2021 r., 161,1 tys. zł w 2022 r. oraz 280,93 tys. zł w 2023 r.

Inne wydatki Szkoły w tym zakresie to 9,0 tys. zł w 2020 r.³⁵, 195,0 tys. zł w 2022 r.³⁶ i 375,0 tys. zł w 2023 r.³⁷

Dane identyfikacyjne czterech spośród próby sześciu uczniów³⁸ zostały umieszczone w SIO w terminie wskazanym w art. 30 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o Systemie Informacji Oświatowej³⁹ (tj. do siedmiu dni). W dwóch przypadkach (uczniowie nr 6498 i 6499⁴⁰) liczba dni opóźnienia (w stosunku do daty wniosku) wyniosła odpowiednio jeden i trzy. Jak wyjaśnił Dyrektor wnioski zostały wydane rodzicom ww. uczniów wcześniej⁴¹, a po późniejszym dostarczeniu wniosków do sekretariatu nie została przybita pieczęć wpływu.

W ramach badania tej samej próby uczniów stwierdzono, że w Szkole w bazie SIO w danych dziedzinowych⁴² ujmowani byli uczniowie cudzoziemcy, którzy zostali przypisani w SIO do oddziału ogólnodostępnego oraz którym przysługiwało prawo do korzystania z dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego. Data zarejestrowania w szkolnym SIO w danych dziedzinowych dotyczących uczniów korzystających z dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego w przypadku pięciu uczniów to 1 września 2022 r. (choć do SIO wpisani zostali w marcu i kwietniu 2022 r.), a jeden z uczniów (nr 6520) w ogóle nie został ujęty w danych dziedzinowych (z powodu zakończenia edukacji w Szkole przed 1 września 2022 r.)⁴³.

Jak wyjaśnił Dyrektor wszyscy ww. uczniowie przed 1 września 2022 r. byli przypisani do oddziału przygotowawczego, a samo przypisanie do tego oddziału gwarantuje uczniom korzystanie z dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego. Od 1 września 2022 r. pięciu z nich zostało przeniesionych z oddziału przygotowawczego do oddziałów ogólnodostępnych i z tym dniem nastąpiło zarejestrowanie w szkolnym SIO

³³ Tj.: [1] na prowadzenie zajęć dodatkowych z języka polskiego, na prowadzenie dodatkowych zajęć wyrównawczych z przedmiotów obowiązkowych, [2] na prowadzenie zajęć edukacyjnych w oddziale przygotowawczym, [3] na prowadzenie zajęć zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1-3, 5-9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280, ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; oraz [4] na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli pracujących z uczniami przybyłymi z zagranicy.

³⁴ W roku 2023 plan wydatków po zmianach, według stanu na 30 kwietnia 2023 r.

³⁵ Pomoc nauczyciela języka włoskiego.

³⁶ Dodatki motywacyjne dla nauczycieli – edukacja uczniów z Ukrainy – uchodźców (poza oddziałem przygotowawczym) oraz asystenci międzykulturowi (w tym z UNICEF).

³⁷ Plan wydatków po zmianach na marzec 2023 r. Były to: [1] projekt „Klucz do przyszłości” (dedykowany uczniom z Ukrainy – uchodźcom), [2] asystent międzykulturowy (UNICEF), [3] projekt integrujący uczniów polsko-ukraińskich i [4] plan na wynagrodzenia dla nauczycieli Szkoły uczniów z Ukrainy (uchodźców) po wyłączeniu oddziału przygotowawczego.

³⁸ Tj. 10% wszystkich przyjętych uczniów cudzoziemców do Szkoły w trakcie roku szkolnego 2021/2022 (po 30 września).

³⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2597, ze zm.; dalej: ustawa o SIO.

⁴⁰ Numery z Księgi Uczniów.

⁴¹ I taką datę zawierały w nagłówku.

⁴² Zgodnie z art. 14 pkt 12 ustawy o SIO. Dane dziedzinowe w związku z nauką ucznia w szkole obejmują korzystanie z dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia, o których mowa w art. 165 ust. 7, 9 i 15 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900).

⁴³ Tj. 18 maja 2022 r.

w danych dziedzinowych dotyczących uczniów korzystających z dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego.

W latach szkolnych objętych kontrolą Dyrektor przedkładał (po 30 września) organowi prowadzącemu prawidłowo opracowane aneksy do arkuszy organizacji szkoły w zakresie spraw dotyczących kształcenia uczniów cudzoziemskich, które zostały przez ten organ zatwierdzone. Przedmiotowe aneksy dotyczyły m.in. wypełnienia wakatu doradcy zawodowego, zatrudnienia psychologa szkolnego, godzin zajęć języka polskiego dla cudzoziemców, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i innych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz obowiązkowych zajęć dydaktycznych dla nowoutworzonych oddziałów przygotowawczych.

(akta kontroli tom I, str. 7-8, 22-23, 42, 146-226, 227-257, 451)

2.2. Realizowany w Szkole przez uczniów oddziału przygotowawczego szkolny zestaw programów nauczania składał się z 17 programów⁴⁴. Analiza programów nauczania z języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii wykazała, że były to odpowiednio dostosowane ogólnodostępne programy nauczania.

Pięciu nauczycieli⁴⁵ biorących udział w badaniu kwestionariuszowym wskazało, że dostosowało przyjęte w Szkole programy nauczania do potrzeb i możliwości uczniów cudzoziemców⁴⁶. Realizacja podstawy programowej następowała z zastosowaniem programów nauczania opracowanych przez wydawnictwa⁴⁷. Wstępna diagnoza poziomu wiedzy i umiejętności uczniów przeprowadzana była zawsze podczas rozpoczęcia pracy z uczniem. Dostosowania dotyczyły w każdym przypadku treści edukacyjnych oraz metod, form pracy z uczniem lub organizacji nauczania. Wszyscy nauczyciele stosowali określone metody w pracy z uczniem, zapewniali pomoc⁴⁸ podczas zajęć oraz korzystali z dodatkowych pomocy. Czterech nauczycieli zmniejszało obszerność tekstów do czytania lub materiału do opanowania, a także przygotowywało teksty oraz treści programowe w prostym języku, w formie obrazków itd.

Jeden z nauczycieli wykorzystywał język pomostowy⁴⁹ do zrozumienia treści lekcji przez ucznia, a inny stosował indywidualne podejście koncentrujące się na postępkach ucznia, a ponadto służące odkrywaniu potencjału i mocnych stron w myśleniu matematyczno-logicznym.

Dostosowania programów nauczania wprowadzono na polecenie Dyrektora (trzech nauczycieli), na podstawie diagnozy poziomu wiedzy i umiejętności ucznia przeprowadzonej przez nauczyciela (każdy z pięciu nauczycieli), na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia cudzoziemskiego przeprowadzonego przez pedagoga i/lub psychologa (jeden nauczyciel) lub przez wychowawcę i nauczyciela-asystenta (dwóch nauczycieli), a ponadto na podstawie ogólnych wskazań metodycznych związanych z pracą z cudzoziemcami (jeden nauczyciel).

(akta kontroli: tom I, str. 259-271, 295-304, 387-400)

2.3. W Szkole w roku szkolnym 2021/2022 (od 4 kwietnia 2022 r.) zorganizowane były dwa oddziały przygotowawcze, tj. dla uczniów klas 1–3 oraz klas 7–8. W roku

⁴⁴ Programy te zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Pedagogiczną uchwałą nr 5/22/23 z 31 sierpnia 2022 r. Podstawą przyjęcia uchwały były wnioski nauczycieli i zespołów nauczycieli oraz decyzje Dyrektora o dopuszczeniu do użytku szkolnego wnioskowanych programów.

⁴⁵ Po jednym nauczycielu prowadzącym największą liczbę lekcji z języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii.

⁴⁶ Samodzielnie dostosowując program, jeden z nauczycieli dodatkowo korzystał z dostosowanego już programu.

⁴⁷ Jeden z nauczycieli stosował ponadto autorski program przygotowany przez innego autora/zespół autorów.

⁴⁸ Swoją, asystenta lub znajomych ucznia.

⁴⁹ Głównie język rosyjski (w mniejszym stopniu również język angielski).

szkolnym 2022/2023 funkcjonował oddział przygotowawczy dla uczniów klas 7–8. Oddziały te tworzone były dla uczniów, którzy nie znali w dostatecznym stopniu języka polskiego lub wcześniej uczęszczali do szkoły za granicą⁵⁰.

Badanie próby dokumentacji 15 uczniów przyjętych do oddziału przygotowawczego wykazało, że w 12 przypadkach (80%) ww. Komisja Rekrutacyjna podczas rozmowy z uczniem i jego rodzicem/rodzicami stwierdzała fakt niedostatecznej znajomości języka polskiego i kwalifikowała ucznia do oddziału przygotowawczego, a swoją pracę dokumentowała protokołami dołączanymi do dokumentacji ucznia. Trzech uczniów (20% próby) oddziału przygotowawczego (nr 6482, 6489 i 6508) nie zostało do niego zakwalifikowanych przez Komisję Rekrutacyjną. Jak wyjaśnił Dyrektor ww. uczniowie byli przyjęci do Szkoły (i przypisani do oddziałów ogólnodostępnych) przed utworzeniem oddziału przygotowawczego. Po jego utworzeniu, w związku z niedostateczną znajomością języka polskiego i za zgodą rodziców, uczniowie zostali przeniesieni do tego oddziału. Przepisy dopuszczały możliwość przeniesienia przyjętych już wcześniej uczniów do oddziału przygotowawczego i w konsekwencji w przypadku ww. uczniów nie było konieczności dokonywania kwalifikacji przez Komisję Rekrutacyjną.

W oddziałach przygotowawczych w latach szkolnych 2021/2022 (dwa oddziały) i 2022/2023 (jeden oddział) przeznaczano właściwą⁵¹ liczbę godzin dla danego etapu edukacji, tj. 22 godziny dla klas 1–3 (minimalny wymóg 20 godzin) oraz 33⁵² i 34⁵³ godziny dla klas 7–8 (minimalny wymóg 25 godzin).

Maksymalna liczba uczniów w oddziałach przygotowawczych w okresie ich funkcjonowania⁵⁴ nie przekraczała 24 uczniów⁵⁵. Nauka języka polskiego (jako obcego) prowadzona była w wymiarze sześciu godzin tygodniowo. Obowiązkowe lekcje z języka polskiego były realizowane w Szkole na podstawie programu nauczania języka polskiego dla cudzoziemców jako obcego do oddziału przygotowawczego, opracowanego na podstawie kursu nauki języka polskiego dla cudzoziemców ujętego w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie ramowego programu kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców⁵⁶. Program został dostosowany pod względem zakresu treści oraz metod i form ich realizacji do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.

(akta kontroli: tom I, str. 6, 26-27, 31, 227-257, 383-386, 444-448)

2.4. W roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023 (I półrocze) 15 uczniom cudzoziemcom⁵⁷ skrócono/wydłużono naukę w oddziale przygotowawczym. Decyzje podjęte przez Radę Pedagogiczną na wniosek uczących ucznia nauczycieli⁵⁸ stanowiły podstawę skrócenia/wydłużenia nauki w przypadku 10 uczniów (66,7%). Jak wyjaśnił Dyrektor pozostałych pięciu (33,3%) uczniów (o nr 6463, 6499, 6505, 6522 i 6525) w uzgodnieniu z rodzicami zakończyło okres nauki w oddziale

⁵⁰ A następnie podlegali obowiązkowi szkolnemu w Polsce.

⁵¹ Tj. zgodną z § 16 ust. 5 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

⁵² W roku szkolnym 2021/2022.

⁵³ W roku szkolnym 2022/2023.

⁵⁴ Tj. od 4 kwietnia 2022 r. do zakończenia kontroli – 30 maja 2023 r.

⁵⁵ Tj. 20 uczniów dla klas 1–3, a 24 uczniów dla klas 7–8. W sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego przedstawionym Radzie Pedagogicznej 25 sierpnia 2022 r. wskazano, że na zakończenie roku szkolnego 2021/2022 w oddziale przygotowawczym dla uczniów klas 1–3 znajdowało się 10 uczniów (z łącznej liczby 53 uczniów cudzoziemskich w klasach 1–3), a do oddziału dla klas 7–8 uczęszczało 20 uczniów (z łącznej liczby 68 uczniów cudzoziemskich w klasach 4–8).

⁵⁶ Dz. U. Nr 61, poz. 306.

⁵⁷ W tym jednemu dwukrotnie.

⁵⁸ W przypadku sześciu uczniów pod wnioskiem podpisał się również psycholog.

przygotowawczym i od 1 września 2022 r. rozpoczęło naukę w oddziałach ogólnodostępnych.

(akta kontroli: tom I, str. 227-258)

2.5. W drugim półroczu roku szkolnego 2021/2022 do Szkoły przyjęto łącznie 54 uczniów z Ukrainy, w tym do oddziałów przygotowawczych 41⁵⁹, a do oddziałów ogólnodostępnych 13. Spośród próby 15 uczniów zakwalifikowanych do oddziałów przygotowawczych klasyfikacji nie podlegało 11 (73,3%) z nich. W przypadku sześciu uczniów niepodlegających klasyfikacji⁶⁰ rocznej wystawiono zaświadczenia, o których mowa w § 6b ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy⁶¹. Czterech uczniów (26,7%) zostało poddanych klasyfikacji rocznej na podstawie decyzji Rady Pedagogicznej (roczne oceny zostały wystawione przez nauczycieli). Jak wyjaśnił Dyrektor obowiązującą klasyfikacją wynikającą z przepisów była klasyfikacja roczna. Uczniowie o nr 6485, 6507, 6508 i 6530 byli przyjęci do Szkoły w trakcie roku i po zakończeniu klasyfikacji śródrocznej. W opinii nauczycieli uczących w oddziale przygotowawczym klas 1-3 ww. uczniowie mogli kontynuować naukę w klasie czwartej, czemu dano wyraz w ocenie opisowej rocznej.

(akta kontroli: tom I, str. 22, 227-257)

2.6. W Szkole w kontrolowanym okresie zorganizowano dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów cudzoziemców w wymiarze dwóch godzin w tygodniu dla ucznia w systemie grupowym. W roku szkolnym 2020/2021 zorganizowano osiem grup (liczących od dwóch do sześciu uczniów), w roku szkolnym 2021/2022 11 grup⁶² (od czterech do 14 uczniów), a w roku szkolnym 2022/2023 10 grup (od pięciu do 14 uczniów). Dla uczniów będących obywatelami Ukrainy – uchodźców zorganizowano po 22 marca 2022 r. dodatkowe zajęcia z języka polskiego w trzech grupach (od czterech do 14 uczniów) w wymiarze sześciu godzin w tygodniu dla ucznia.

(akta kontroli: tom I, str. 31, 115-145, 444-448)

2.7. Zasady i organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Szkole określał w rozdziale 11⁶³ Statut. Każdy uczeń⁶⁴ Szkoły miał prawo do objęcia działaniami pedagogicznymi i psychologicznymi, mającymi na celu rozpoznanie jego możliwości psychofizycznych, w tym szczególnych uzdolnień, indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz zaspokojenia tych potrzeb. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Szkole udzielać mieli wszyscy nauczyciele. Bezpośredni nadzór nad organizacją i świadczeniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej sprawował pedagog⁶⁵, który pełnił jednocześnie funkcję koordynatora w zakresie organizacji wszelkich sformalizowanych form pomocy. Statut wskazał możliwe formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej⁶⁶.

Pomocą psychologiczno-pedagogiczną objęto 88 (2020/2021), 142 (2021/2022) i 197 (2022/2023⁶⁷) uczniów. Najliczniej występującymi formami wsparcia były: porady

⁵⁹ W tym 16 do oddziału przygotowawczego dla klas 1–3, a 25 do oddziału przygotowawczego dla klas 7–8.

⁶⁰ Pozostałych pięciu uczniów nie podlegało klasyfikacji z powodu wypisania ze Szkoły/rezygnacji rodzica.

⁶¹ Dz. U. poz. 645, ze zm.

⁶² W tym trzy założone po 22 marca 2022 r.

⁶³ Pn. „System pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wspierania uczniów Szkoły Podstawowej nr 10 – informacje ogólne”. Statuty wskazane w przypisie nr 23.

⁶⁴ Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana mogła być także rodzicom i nauczycielom.

⁶⁵ Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizował Dyrektor.

⁶⁶ Tj.: [1] w bieżącej w pracy nauczycieli z uczniem, [2] w formach zorganizowanych oraz [3] innych formach pomocy.

⁶⁷ Do 30 maja 2023 r.

i konsultacje⁶⁸, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z przedmiotu⁶⁹ oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu⁷⁰. Uczniowie Szkoły korzystali ponadto z zajęć specjalistycznych⁷¹ oraz z zajęć rozwijających umiejętności uczenia się (tylko w roku szkolnym 2022/23)⁷².

W ramach próby dokumentacji 20 uczniów cudzoziemców przyjętych do szkoły w roku szkolnym 2022/2023 ustalono, że wobec żadnego z uczniów nie udokumentowano wyników diagnozy rozpoznania ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, ich możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na ich funkcjonowanie w Szkole, co stanowiło nieprawidłowość opisaną szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Pomocą psychologiczno-pedagogiczną w Szkole objęto wszystkich uczniów cudzoziemców w 17 klasach (65,4% z 26 badanych klas⁷³), większość z nich w trzech klasach (11,5%), a niektórych z nich⁷⁴ w pięciu klasach (19,2%). W jednej klasie (3,9%) uczniowie cudzoziemcy⁷⁵ nie byli objęci przedmiotową pomocą, ponieważ, zdaniem wychowawcy, nie było takiej potrzeby. Liczba uczniów cudzoziemców w klasach objętych badaniem wynosiła od jednego do 17 (w oddziale przygotowawczym⁷⁶).

Wychowawcy wskazali, że rozpoznanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie w Szkole uczniów cudzoziemców dotyczyło wszystkich (20 klas, tj. 76,9%), ewentualnie części z nich (cztery klasy, tj. 15,3%). Jeden z wychowawców (3,9%) nie posiadał wiedzy w tym zakresie, a zdaniem kolejnego (3,9%) ww. rozpoznanie nie wystąpiło.

Uczniowie cudzoziemcy uczęszczający do Szkoły, co do zasady⁷⁷, korzystali z różnych form i odmiennej liczby pomocy psychologiczno-pedagogicznej: [1] z jednej formy w pięciu klasach (19,2%), [2] z dwóch form w kolejnych pięciu klasach (19,2%), [3] z trzech form w dziesięciu klasach (38,4%), [4] z czterech form w dwóch klasach (7,8%), [5] a z pięciu form w trzech klasach (11,5%). Wychowawcy wskazali następujące formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej przeznaczone dla uczniów cudzoziemskich: [1] zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (w 18 klasach, tj. 69,2%), [2] porady i konsultacje (w 14 klasach, tj. 53,8%), [3] inne formy⁷⁸ (w 12 klasach, tj. 46,2%), [4] zajęcia specjalistyczne⁷⁹ (w ośmiu klasach, tj. 30,8%), [5] zajęcia rozwijające uzdolnienia (w siedmiu klasach, tj. 26,9%), [6] zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się (w pięciu klasach, tj. 19,2%), [7] zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (w trzech klasach, tj. 11,5%) oraz [8] warsztaty (w jednej klasie, tj. 3,9%).

(akta kontroli: tom I, str. 24-25, 43, 46-63, 227-257, 305-332, 451)

⁶⁸ Łącznie 223 uczniów przez cały okres objęty kontrolą.

⁶⁹ Łącznie 95 uczniów przez cały okres objęty kontrolą.

⁷⁰ Łącznie 87 uczniów przez cały okres objęty kontrolą.

⁷¹ Łącznie 13 uczniów przez cały okres objęty kontrolą. Były to zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, o charakterze terapeutycznym.

⁷² Dziewięciu uczniów.

⁷³ Podstawę diagnozy stanowiły odpowiedzi nauczycieli zawarte w 26 kompletnych i niezawierających sprzeczności kwestionariuszach (z 33, które zostały wypełnione).

⁷⁴ Gdy zachodziła taka potrzeba.

⁷⁵ Dwóch uczniów w 23-osobowej klasie.

⁷⁶ W oddziale przygotowawczym uczniowie cudzoziemscy stanowili 100% uczniów.

⁷⁷ Poza uczniami jednej ww. klasy (tj. 3,9%).

⁷⁸ Tj. dodatkowy język polski dla cudzoziemców, doraźna pomoc pedagoga i psychologa, projekty, dostosowanie treści do indywidualnych zainteresowań oraz propozycje udziału w konkursach.

⁷⁹ Tj. korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym.

2.8. W Statucie Szkoły uregulowano wewnętrzne zasady oceniania uczniów⁸⁰ w sposób jednolity, tj. bez formułowania zasad dotyczących oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów cudzoziemców. Jednocześnie nauczyciele byli zobowiązani do zindywidualizowania pracy z uczniem⁸¹ odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Czterech, spośród pięciu, nauczycieli⁸² biorący udział w ww. badaniu kwestionariuszowym wskazało, że dostosowało sposób oceniania do potrzeb uczniów cudzoziemców. Wszystkich pięciu nauczycieli dostosowywało liczbę zadań i stopień ich trudności, a ponadto sprawdzało wiedzę w określonej formie.

(akta kontroli: tom I, str. 46-63, 295-304)

2.9. W roku szkolnym 2021/2022 do egzaminu zewnętrznego zgłoszono dziewięciu uczniów cudzoziemców (wśród, których nie było osób z Ukrainy⁸³). Wszyscy uczniowie cudzoziemscy przystąpili do zdawania egzaminu zewnętrznego i korzystali z dostosowania jego form⁸⁴ i warunków⁸⁵. Podstawą dostosowania egzaminu była pozytywna opinia Rady Pedagogicznej⁸⁶.

W roku szkolnym 2022/2023 do egzaminu zewnętrznego z dostosowaniem warunków lub form zdawania egzaminu zostało zgłoszonych 25 uczniów cudzoziemców, w tym 15 z Ukrainy⁸⁷. Rada Pedagogiczna wyraziła pozytywną opinię dotyczącą dostosowania warunków i form zdawania egzaminów w 2023 r. dla wszystkich uczniów cudzoziemców, których zgłoszono z dostosowaniem w systemie SIOEO⁸⁸.

(akta kontroli: tom I, str. 17-18, 275-294)

2.10. Placówki dyplomatyczne lub konsularne kraju pochodzenia cudzoziemców działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i stowarzyszenia kulturalno-oświatowe danej narodowości, nie występowały o organizację w Szkole zajęć nauki języka i kultury kraju pochodzenia. W Szkole w okresie objętym kontrolą realizowano m.in. wymianę młodzieży⁸⁹ oraz współpracowano z Fundacją Ukraina, Fundacją Dom Pokoju oraz Fundacją „Krzyżowa”. W Szkole zorganizowano również zbiórkę darów dla rodzin uchodźców z Ukrainy, wielokulturowy koncert charytatywny i inne wydarzenia związane z pomocą i integracją cudzoziemców.

(akta kontroli: tom I, str. 18-19)

2.11. W okresie przed 24 lutego 2022 r. w Szkole funkcjonował jeden asystent międzykulturowy. Po 24 lutego 2022 r., w związku z utworzeniem oddziałów przygotowawczych zatrudnionych było trzech asystentów (1,5 etatu). Od 1 września 2022 r.⁹⁰ zatrudnionych jest dwóch asystentów międzykulturowych (dwa etaty). W roku szkolnym 2020/2021 według danych z maja 2021 r. w Szkole było 48 uczniów cudzoziemców, którzy pochodzili z: Ukrainy (37), Armenii (4), Białorusi (2), Rumunii

⁸⁰ W rozdziale 9 „Wewnętrzne Zasady Oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów – WZO”. Zasady te obejmowały m.in.: warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego, jawność ocen oraz dostosowywanie wymagań.

⁸¹ A także dostosowania wymagań edukacyjnych.

⁸² Po jednym nauczycielu prowadzącym największą liczbę lekcji z języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii.

⁸³ Tzn. uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103, ze zm.).

⁸⁴ Dostosowany arkusz.

⁸⁵ Np. możliwość korzystania ze słownika dwujęzycznego w wersji papierowej lub elektronicznej, wydłużenie czasu zgodnie z treścią komunikatów dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

⁸⁶ Uchwała Rady Pedagogicznej nr 11/21/22 z 16 listopada 2021 r.

⁸⁷ W związku z uchwałami Rady Pedagogicznej nr 14/22/23 z 26 października 2022 r. oraz nr 20/22/23 z 23 marca 2023 r.

⁸⁸ System Informatyczny Obsługujący Egzaminacje Ogólnokształcące.

⁸⁹ Polsko-ukraińskiej, polsko-ukraińsko-niemieckiej oraz polsko-niemieckiej.

⁹⁰ Funkcjonuje jeden oddział przygotowawczy.

(2), Syrii (2) i Kazachstanu (1). W roku szkolnym 2021/2022 według danych z maja 2022 r. do Szkoły uczęszczało 151 uczniów cudzoziemskich, pochodzących z: Ukrainy (135), Białorusi (11), Armenii (4) i Kazachstanu (1). W roku szkolnym 2022/2023 według danych z kwietnia 2023 r. w Szkole było 159 uczniów cudzoziemców, którzy pochodzili z: Ukrainy (131), Białorusi (18), Armenii (4), Rosji (2), Azerbejdżanu (2), Gruzji (1) i Kazachstanu (1). Jak wyjaśnił Dyrektor, asystenci poza językiem polskim posługiwali się językiem ukraińskim i rosyjskim, podobnie jak prawie wszyscy uczniowie cudzoziemcy. Uczniowie ci z reguły mieli zapewnioną pomoc ze strony osób władających językiem kraju ich pochodzenia lub posługujących się językiem polskim w wystarczającym stopniu. Występowały pojedyncze przypadki, gdzie komunikacja z uczniami (poza językiem polskim) przebiegała w innym języku, np. angielskim.

(akta kontroli: tom I, str. 15-16; tom II, str. 65-315)

2.12. Dyrektor wyjaśnił, że potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzących zajęcia w Szkole znajdowały odzwierciedlenie w zbiorczych wnioskach⁹¹ sporządzanych na podstawie informacji wynikających z nadzoru pedagogicznego oraz informacji od nauczycieli zebranych przez szkolnych liderów wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli. Potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzących zajęcia z uczniami obcokrajowcami wykazano m.in. w planie doskonalenia zawodowego na rok 2019, gdzie zaplanowano kursy „Praca z uczniem obcojęzycznym” oraz „Uczeń cudzoziemski i powracający z zagranicy”.

Od roku szkolnego 2019/2020 wśród oferty szkoleń znalazł się dostęp do platformy „szkolna24.pl”, na której znajdowało się kilkadziesiąt tematów szkoleń i webinarium, w tym również dotyczących kształcenia cudzoziemców. Nauczyciele mieli możliwość indywidualnego korzystania z zasobów platformy.

Wyniki badania kwestionariuszowego, przeprowadzonego wśród 26 nauczycieli⁹², prowadzących w roku szkolnym 2022/2023 zajęcia z uczniami cudzoziemcami wykazały, że potrzebę organizacji przez Szkołę szkoleń w zakresie pracy z uczniem cudzoziemcem widziało 14 (53,8% ankietowanych⁹³), a 12 (46,2%) miało przeciwnie zdanie. Spośród pierwszej grupy siedem osób (50%) zgłosiło taką potrzebę do Dyrektora. W roku szkolnym 2021/2022 lub 2022/2023 w doskonaleniu zawodowym związanym z edukacją (wychowaniem, opieką) ucznia cudzoziemskiego zorganizowanym przez Szkołę uczestniczyło 19 ankietowanych (73,1%). W przedmiotowym doskonaleniu zawodowym nie uczestniczyło siedem osób (26,9%⁹⁴). W ww. latach szkolnych z własnej inicjatywy i na własny koszt w doskonaleniu zawodowym związanym z edukacją uczniów cudzoziemców uczestniczyło⁹⁵ ośmiu ankietowanych (30,8%). Takiego doskonalenia nie podjęło 18 nauczycieli (69,2%).

Formami doskonalenia zawodowego wykorzystywanymi przez nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego⁹⁶ były: [1] lekcje/zajęcia otwarte (cztery osoby, tj. 15,3%),

⁹¹ Składanych terminowo w odniesieniu do lat 2019 (31 października 2018 r.), 2022 (29 października 2021 r.) i 2023 (28 października 2023 r.). Wnioski na lata 2020 i 2021, zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora, przekazano terminowo do Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia, jednakże Szkoła nie posiada kopii z datą wpływu (rok 2020), a w okresie epidemii COVID-19 wniosek przesłano e-mailowo (rok 2021).

⁹² Podstawę informacji stanowiły odpowiedzi nauczycieli zawarte w 26 kompletnych i niezawierających sprzeczności kwestionariuszach (z 34, które zostały wypełnione).

⁹³ Kwestionariusz skierowany do nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących, pedagoga i psychologa szkolnego.

⁹⁴ Dwie osoby (7,8%) nie wskazały przyczyn takiego stanu, dwie (7,8%) nie były obecne na szkoleniach, a zdaniem trzech (11,5 %) Szkoła nie zorganizowała takich szkoleń.

⁹⁵ W tym dwóch (7,8%) wielokrotnie, dwóch (7,8%) kilka razy oraz czterech (15,3%) sporadycznie.

⁹⁶ 14 spośród 19 nauczycieli wskazało w jakiej z form doskonalenia uczestniczyli (siedmiu z nich w jednej, pięciu z nich w dwóch oraz dwóch z nich w czterech formach).

[2] konferencje przedmiotowo-metodycznych (dwie osoby, tj. 7,8%), [3] warsztaty praktyczne (dwie osoby, tj. 7,8%), [4] szkolenia online/kursy e-learningowe/webinaria (13 osób, tj. 50%), [5] studia podyplomowe (jedna osoba, tj. 3,9%), [6] kursy kwalifikacyjne (jedna osoba, tj. 3,9%) oraz [7] inne formy⁹⁷ (dwie osoby, tj. 7,8%).

(akta kontroli: tom I, str. 32, 331-382, 411-443, 454-456)

2.13. W 2020 r. planowano⁹⁸ wydatki na pomoce dydaktyczne w kwocie 393,5 tys. zł, które wykonano w 99,99% (393,4 tys. zł), w latach 2021-2022 było to odpowiednio 202,9 tys. zł zrealizowane w 98,39% (199,6 tys. zł) oraz 210,9 tys. zł zrealizowane w 99,86% (210,6 tys. zł). Plan wydatków, według stanu na 30 kwietnia 2023 r., to kwota 17,7 tys. zł, zrealizowana na poziomie 7,58% (1,3 tys. zł). Wydatki te, poza wskazanymi poniżej wyjątkami, przeznaczone były na potrzeby ogółu uczniów Szkoły. Bezpośrednio na potrzeby uczniów cudzoziemców (obywateli Ukrainy) w kwocie 114,9 tys. zł zakupiono: [1] książki w języku ukraińskim do biblioteki, pomoce do nauki języka polskiego (5,2 tys. zł środków z UNICEF⁹⁹ i 0,1 tys. zł środków z budżetu Szkoły), [2] papier ksero i markery (1,2 tys. zł, powielanie materiału do nauki, środki z UNICEF), [3] książki i podręczniki w języku ukraińskim w ramach zadania „Edukacja dzieci z Ukrainy” (2,9 tys. zł), [4] podręczniki do edukacji wczesnoszkolnej dla dzieci cudzoziemskich (0,6 tys. zł) oraz [5] mobilną pracownię, tj. 30 laptopów dla uczniów klas I-III (104,9 tys. zł). Ponadto Szkoła otrzymała od UNICEF w ramach pomocy dla obywateli Ukrainy (uchodźcy) 25 tabletów o wartości 32,5 tys. zł.

Z protokołów Rady Pedagogicznej szkoły wynikało, że nauczyciele nie zgłaszali potrzeb w zakresie wyposażenia szkoły w materiały, pomoce, środki dydaktyczne lub literaturę fachową w związku z kształceniem dzieci cudzoziemskich. Zapotrzebowanie takie zostało złożonym w formie e-mailowej 28 marca 2022 r., m.in. w związku z tym wnioskiem dokonano wydatków scharakteryzowanych w punktach 1–3 o łącznej wartości 9,4 tys. zł.

Wyniki badania kwestionariuszowego, przeprowadzonego wśród 26 nauczycieli¹⁰⁰, prowadzących zajęcia z uczniami cudzoziemcami w roku szkolnym 2022/2023 wykazały, że w pracy z ww. uczniami z pomocy dydaktycznych lub naukowych wspierających nauczycieli dostępnych w Szkole korzystało 19 (73,1% ankietowanych) w tym 17 (65,4% ankietowanych) uznawało je za wystarczające¹⁰¹, a przeciwnego zdania było dwóch nauczycieli (7,8%)¹⁰². Wyłącznie z samodzielnie zorganizowanych pomocy dydaktycznych korzystało czterech ankietowanych (15,3%), a trzech nauczycieli (11,5%) nie miało zapewnionych pomocy dydaktycznych lub naukowych do pracy z uczniami cudzoziemskimi¹⁰³.

(akta kontroli: tom I, str. 146-226, 331-382)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W odniesieniu do objętej próbą dokumentacji 20 uczniów cudzoziemców¹⁰⁴ przyjętych do Szkoły w roku szkolnym 2022/2023 brak było udokumentowania wyników

⁹⁷ Projekty Centrum Edukacji Obywatelskiej, konkurs „Razem w klasie” oraz szkolenia wewnętrzne.

⁹⁸ Plany finansowe Szkoły po zmianach.

⁹⁹ W ramach przygotowania szkół podstawowych do nowego roku szkolnego w związku ze zwiększoną liczbą dzieci.

¹⁰⁰ Podstawę informacji stanowiły odpowiedzi nauczycieli zawarte w 26 kompletnych i niezawierających sprzeczności kwestionariuszach (z 34, które zostały wypełnione).

¹⁰¹ Trzech (11,5%) z nich jednocześnie korzystało z samodzielnie organizowanych pomocy dydaktycznych.

¹⁰² Korzystali oni ponadto z pomocy dydaktycznych zorganizowanych we własnym zakresie.

¹⁰³ Jeden spośród nich zorganizował je samodzielnie.

¹⁰⁴ W przypadku trzech uczniów przyjętych do oddziału przygotowawczego sporządzono dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie rozmowy oraz sprawdzenie znajomości języka oraz pozostałych potrzeb psychicznych ucznia.

udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w postaci diagnozy rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów cudzoziemców, ich możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na ich funkcjonowanie w Szkole, co było niezgodne z § 22 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach¹⁰⁵.

Dyrektor wyjaśnił, że jego zdaniem z przepisów prawa (w szczególności z § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji¹⁰⁶) nie wynikała konieczność dokumentowania diagnozy rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych uczniów oraz czynników środowiskowych wpływających na ich funkcjonowanie w szkole. Nauczyciele Szkoły dokonywali diagnoz przedmiotowych w celu określenia potrzeb i możliwości uczniów i ewentualnego dostosowania wymagań edukacyjnych w bieżącej pracy z uczniem. W sferze psychofizycznej za rozpoznanie potrzeb ucznia odpowiedzialny był wychowawca, który przy wsparciu pedagoga i/lub psychologa szkolnego kierował organizacją pomocy. W przypadku uczniów cudzoziemców, a szczególnie uchodźców, ze względu na ewentualne traumatyczne doświadczenia i trudności emocjonalne, wstępnej diagnozy potrzeb dokonywał psycholog szkolny.

Zgodnie z oświadczeniem psychologa szkolnego każdorazowo odbywała się rozmowa z kandydatem do przyjęcia do Szkoły oraz rodzicem/opiekunem prawnym dziecka. W jej trakcie dokonywano wstępnej analizy potrzeb ucznia, jego trudności (również emocjonalnych), mocnych stron oraz możliwości komunikacji w języku polskim. Ponadto uzyskiwano informacje o stanie zdrowia dziecka oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Wyniki diagnozy były przekazywane wychowawcy, a w razie potrzeby po okresie adaptacji ucznia proponowane były dodatkowe zajęcia wynikające z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

NIK nie przychyła się do argumentacji zaprezentowanej przez Dyrektora i wskazuje, że w związku z treścią §§ 2 i 22 rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wyniki diagnozy powinny być udokumentowane.

(akta kontroli: tom I, str. 24, 25, 227-228, 242, 250-251, 257)

OCENA CZĄSTKOWA

Organizacja w Szkole warunków realizacji zadań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych wobec dzieci cudzoziemców była na ogół prawidłowa. Rzetelnie wprowadzano do SIO dane identyfikacyjne uczniów cudzoziemców, pozyskując środki na ich kształcenie. W Szkole prawidłowo funkcjonowały oddziały przygotowawcze, a ich uczniom należycie w zależności od potrzeb skracano/wydłużano naukę. Dostosowano programy nauczania do możliwości uczniów cudzoziemców, których właściwie klasyfikowano. Rozpoznawano potrzeby psychologiczne i dydaktyczne tych uczniów oraz zapewniano im odpowiednią pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Nauczyciele pracujący z uczniami cudzoziemcami otrzymywali pomoc ze strony osób zatrudnionych w charakterze asystentów wielokulturowych, wsparcie w doskonaleniu zawodowym oraz w większości przypadków możliwość korzystania z odpowiednich pomocy naukowych i dydaktycznych w procesie kształcenia uczniów cudzoziemców.

¹⁰⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1280, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

¹⁰⁶ Dz. U. poz. 1646, ze zm.

W działalności Szkoły stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku dokumentowania wyników diagnozy w zakresie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie w Szkole uczniów cudzoziemskich.

3. Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły nad zajęciami dla dzieci cudzoziemców

Opis stanu faktycznego

3.1. W planach nadzoru pedagogicznego na kolejne lata szkolne objęte kontrolą Dyrektor nie planował obserwacji zajęć, mając na uwadze kryterium uczestniczenia w nich uczniów cudzoziemców. Zajęcia z udziałem tych uczniów podlegały obserwacjom w ramach obserwacji zaplanowanych z uwzględnieniem innych kryteriów z powodu znacznego odsetka (16,1%) uczniów cudzoziemców w Szkole.

Jak wyjaśnił Dyrektor, zgodnie z planem nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2019/2020¹⁰⁷ obserwacji mieli podlegać nauczyciele chętni wpisując się na przygotowaną listę. Obserwacją objęto 32 nauczycieli. Plan obserwacji przygotowany na podstawie planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2020/2021 przewidywał 15 obserwacji lekcji z przedmiotów egzaminacyjnych oraz co najmniej cztery obserwacje lekcji nauczycieli odbywających staż. Dyrektor wyjaśnił, że w związku z przejściem na nauczanie zdalne¹⁰⁸ zaplanowanych obserwacji nie udało się zrealizować. Obserwacje przybrały inny charakter niż założony w pierwotnym planie nadzoru pedagogicznego. W ramach czynności kontrolnych zostały założone konta do obserwacji lekcji zdalnych na platformie Microsoft Teams dla osób sprawujących nadzór pedagogiczny. W roku szkolnym 2020/2021 zrealizowano cztery obserwacje bezpośrednie oraz 51 zdalnych, co nie miało odzwierciedlenia w liczbie planowanych obserwacji zajęć. Dodatkowo w ramach nadzoru Dyrektor i wicedyrektorzy logowali się na wybrane fragmenty lekcji w ciągu każdego dnia w celu sprawdzenia przebiegu i realizacji zajęć. W roku szkolnym 2021/2022 w związku z planowaną oceną pracy nauczycieli zaplanowano obserwacje lekcji prowadzonych przez 33 nauczycieli¹⁰⁹. Dyrektor wskazał, że obserwacje lekcji dotyczyły 30 nauczycieli. Zrezygnowano z oceny pracy i obserwacji lekcji jednego nauczyciela języka angielskiego, który posiadał ważną ocenę dorobku zawodowego oraz dwóch nauczycieli, którzy podjęli działania związane z przejściem na emeryturę.

(akta kontroli: tom I, str. 12-14, 30-31; tom II, str. 65-315)

3.2. W sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego z roku szkolnego 2021/2022 opisano sytuację Szkoły oraz zmiany w planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022¹¹⁰ wprowadzone w związku z wybuchem wojny w Ukrainie i napływem uchodźców. Dyrektor wskazał, że wnioski wykorzystane w planie nadzoru na kolejny rok wynikały wprost ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Wykorzystano materiały po kontroli dokumentów i informacji od zespołów

¹⁰⁷ W planie nadzoru umieszczona została tabela zawierająca listę wszystkich nauczycieli pracujących w tym roku szkolnym z podziałem i z przypisaniem poszczególnych nauczycieli do osoby dokonującej obserwacji (Dyrektora i wicedyrektorów).

¹⁰⁸ Od 26 października 2020 r.

¹⁰⁹ Nauczycieli języka polskiego, języka angielskiego i wychowania fizycznego (28 nauczycieli) oraz pięciu nauczycieli rozpoczynających pracę w Szkole.

¹¹⁰ Związane m.in. z ogłoszonymi 28 marca 2022 r. przez Ministra Edukacji i Nauki nowymi kierunkami polityki oświatowej państwa. Było to dodanie dodatkowych obszarów podlegających kontroli i wspomaganii, tj. w szczególności: [1] prawidłowość realizacji zadań i obowiązków pomocy nauczyciela zatrudnionej w celu poprawy komunikacji z uczniami obywatelami Ukrainy, [2] dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb uczniów będących obywatelami Ukrainy, [3] realizacja działań integrujących i włączających ucznia będącego obywatelem Ukrainy w życie szkolne, [4] ocenianie uczniów będących obywatelem Ukrainy, w szczególności w zakresie stosowania jej funkcji wspierającej.

przedmiotowych, liderów zespołów samokształceniowych, prowadzonych obserwacji i monitorowania procesu dydaktycznego, a ponadto z rozmów z pedagogiem i psychologiem szkolnym.

W Szkole w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzono zewnętrznych kontroli/ewaluacji w zakresie problematyki kształcenia cudzoziemców. Nie wpłynęły również skargi lub wnioski związane z tym obszarem działalności Szkoły.

W ramach zaleceń/zadań do pracy w roku szkolnym 2022/2023 wskazano m.in., że należy zintensyfikować działania podejmowane przez wychowawców i pozostałych nauczycieli w celu rozpoznania potrzeb uczniów w zakresie budowania właściwych relacji społecznych w klasie, a ponadto intensywnie pogłębiać umiejętności pracy w środowisku międzykulturowym. Dyrektor w planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2022/2023 uwzględnił m.in. powyższe wnioski oraz dotychczasowe doświadczenia Szkoły związane z napływem dużej grupy uczniów obcojęzycznych i trudności nauczycieli w pracy z tą grupą uczniów. Wskazał na konieczność włączenia uczniów cudzoziemców w główny nurt edukacji oraz na praktyczne wdrażanie założeń edukacji włączającej (w tym tworzenie przestrzeni do pełnego uczestnictwa w edukacji uczniom z Ukrainy) oraz wymóg nabywania przez nauczycieli w pilnym trybie kompetencji komunikacyjnych i międzykulturowych niezbędnych do pracy w warunkach różnicy.

W planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2022/2023 zaplanowano m.in.: [1] wspieranie uczniów (w tym cudzoziemców) mających niepowodzenia szkolne poprzez przeznaczenie części zajęć z puli „dodatkowej godziny do dyspozycji dyrektora” na konsultacje indywidualne z nauczycielem przedmiotu¹¹¹, [2] doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb, [3] organizację pracy pedagoga specjalnego na rzecz wspierania nauczycieli – pomoc wychowawcom w organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej (m.in. uczniowie cudzoziemcy) i organizacji spotkań zespołów do opracowania wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia oraz opracowaniu Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego. Z edukacją uczniów cudzoziemców wiązała się również [4] indywidualizacja w procesie nauczania – dotycząca wielu obszarów pracy z tymi uczniami¹¹². Ponadto [5] zaplanowano¹¹³ kontrole akceptacji/braku wykluczenia uczniów wywodzących się z innych środowisk/narodowości, uczestnictwa uczniów z Ukrainy na zajęciach oraz angażowania ich do aktywnego udziału w zajęciach¹¹⁴.

(akta kontroli tom I, str. 14, 18, 35; tom II, str. 65-315)

¹¹¹ Jak wyjaśnił Dyrektor, wspieranie uczniów (m.in. cudzoziemców) nie występowało w postaci przeznaczenia części godzin z puli do dyspozycji Dyrektora. Przedmiotowy zapis w planie nadzoru pedagogicznego rozumiany był jako dodatkowe godziny, którymi dysponuje Dyrektor z przeznaczeniem na wspieranie uczniów. Odbywało się ono w ramach godzin przyznanych przez organ prowadzący na zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, godzin z projektów (w tym ze środków unijnych) oraz z godzin dostępności nauczycieli wynikających z odrębnych przepisów.

¹¹² Między innymi: [1] diagnozowanie, kontrolowanie i ocenianie efektywności kształcenia w szkole oraz rozwoju każdego ucznia, [2] dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, [3] prowadzenie ewaluacji programów nauczania, dobranych treści kształcenia w oparciu o wyniki badań edukacyjnych wiedzy, kompetencji i umiejętności uczniów, [4] udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez nauczycieli w bieżącej pracy z uczniem, [5] uwzględnianie w ocenianiu zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach.

¹¹³ W przypadku niezrealizowania godzin specjalistycznych przydzielonych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 lutego 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 493, ze zm.).

¹¹⁴ Szczególnemu nadzorowi podlegała także realizacja zadań pedagoga specjalnego oraz specjalistów zatrudnionych w szkole/placówce w zakresie wspierania nauczycieli w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły oraz dostosowywaniu sposobów, form kształcenia i środków dydaktycznych do potrzeb uczniów.

3.3. W Szkole w związku m.in. z przyjęciem uczniów cudzoziemców (16,1%) zmodyfikowano program profilaktyczno-wychowawczy na rok szkolny 2022/2023. Wprowadzone zmiany dotyczyły głównie: [1] ułatwiania integracji w polskiej szkole uczniom z Ukrainy oraz ich rodzicom, pomocy w nauce, budowania przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej, [2] popularyzowania wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości, [3] uwrażliwienia uczniów i nauczycieli na obecność uczniów cudzoziemskich, [4] uczenia działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów, a ponadto [5] reagowania na sygnały świadczące o pogorszeniu samopoczucia i naruszeniu bezpieczeństwa uczniów obcokrajowców. Realizacja tych zadań miała nastąpić m.in. poprzez uroczystości szkolne, konkursy, warsztaty¹¹⁵, projekty edukacyjne¹¹⁶, przybliżanie polskiej kultury i tradycji, organizację Dnia Międzykulturowego, kształtowanie pozytywnych postaw (np. wolontariat) i tolerancji polskich uczniów wobec cudzoziemskich kolegów oraz wspieranie uczniów ukraińskich mających traumę wojenną.

(akta kontroli: tom I, str. 14-15; tom II, str. 1-64)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia sprawowanie przez Dyrektora Szkoły nadzoru pedagogicznego nad zajęciami dla dzieci cudzoziemców.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

1. Zapewnienie zgodności danych ujętych w arkuszu organizacji szkoły, wraz z aneksami, z danymi wykazywanymi przez Szkołę w SIO.
2. Dokumentowanie wyników diagnozy rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na funkcjonowanie w Szkole uczniów cudzoziemskich.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

¹¹⁵ Warsztaty wielokulturowe dla klas ósmych „Stereotypy-Uprzedzenia-Dyskryminacja”, warsztaty przeprowadzone we współpracy z Fundacją Dom Pokoju: „Jak konstruktywnie dogadywać się z innymi? Moje sposoby na budowę mostów, nie murów”, Warsztaty z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania.

¹¹⁶ „Mniejszości narodowe i etniczne we Wrocławiu – międzykulturowy Wrocław” oraz „Jak obchodzimy Boże Narodzenie w różnych krajach?” (wystawa plakatów w przestrzeni szkolnej).

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, 3 lipca 2023 r.

Kontroler
Karol Wilk

Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis

.....
podpis